

Методологічні засади формування у бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій та не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 26 «Виплати працівникам» [5].

П(С)БО 26 «Розрахунки з робітниками» передбачено розподіл виплат на: 1) поточні виплати, 2) виплати при звільненні, 3) виплати по закінченні трудової діяльності, 4) виплати інструментами власного капіталу, 5) інші довгострокові виплати.

Короткострокові виплати працівникам – це виплати працівникам (окрім виплат при звільненні працівників), які підлягають сплаті в повному обсязі протягом дванадцяти місяців після закінчення періоду, в якому працівники надають відповідні послуги. Короткострокові виплати працівникам включають заробітну плату, внески на соціальне забезпечення та інші короткострокові виплати.

Виплати по закінченні трудової діяльності – виплати працівнику (окрім виплат при звільненні та виплат інструментами власного капіталу підприємства), які підлягають сплаті по закінченні трудової діяльності працівника [5].

Інші довгострокові виплати – це такі самі види виплат, як поточні виплати, а різняться вони між собою лише термінами виконання зобов'язань [4].

І в МСФЗ (IAS) 19, і в П(С)БО 26 виплати при звільненні виділяють в окрему категорію, оскільки на відміну від інших видів виплат, зобов'язання щодо їх здійснення виникають не через надання працівниками послуг підприємству, а через факт звільнення.

Згідно П(С)БО 26, виплати інструментами власного капіталу підприємства – виплати працівнику, за якими йому надається право на отримання фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством (або його материнським підприємством), або сума зобов'язань

підприємства працівнику залежить від майбутньої ціни фінансових інструментів власного капіталу, емітованих підприємством [5].

У Плані рахунків для узагальнення інформації про розрахунки з працівниками передбачений балансовий рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», що має три субрахунки: 661 «Розрахунки по заробітній платі», 662 «Розрахунки з депонентами», 663 «Інші виплати працівникам».

Виходячи з того, що через рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» здійснюються виплати сум, які не можна чітко ідентифікувати із заробітною платою, тому необхідно до рахунку відкрити субрахунки з більш детальною структурою, а саме: 661 «Поточні виплати працівникам»; 662 «Виплати при звільненні»; 663 «Виплати по закінченні трудової діяльності»; 664 «Виплати інструментами власного капіталу»; 665 «Інші довгострокові виплати працівникам»; 666 «Розрахунки з депонентами». Також, деякі автори пропонують удосконалити модель аналітичного обліку шляхом виокремлення таких рахунків: 66111 «Поточні виплати», 66112 «Заробітна плата за окладами і тарифами», 66113 «Інші нарахування з оплати праці» та інші рахунки [6, с. 32].

Пропонуємо до рахунка 81 «Витрати на виплати працівникам» відкривати такі субрахунки: 811 «Виплати, пов'язані з оплатою праці»; 812 «Виплати, пов'язані з тимчасовою непрацездатністю»; 813 «Виплати по закінченні трудової діяльності»; 814 «Виплати при звільненні»; 815 «Виплати інструментами власного капіталу»; 816 «Інші виплати працівникам». Це відповідало б єдиним методологічним засадам бухгалтерського обліку таких виплат та відображало достовірну інформацію у бухгалтерській звітності підприємства.

Література

1. Кесарчук Г. С. Удосконалення організації обліку розрахунків за виплатами працівникам / Г. С. Кесарчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dspace.uzhnu.edu.ua
2. Мельник Тетяна Григорівна. Облік, аналіз та аудит праці і її оплати : дис. ... канд. екон. наук.: 08.06.04 / Мельник Тетяна Григорівна – Київ – 2005, 222 с
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua/document/92431/МСБО_19.pdf
4. Овсюк Н. В. Виплати працівникам за ПСБО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект / Н. В. Овсюк, О. Ю. Радченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dspace.uzhnu.edu.ua
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 601 від 28.10.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
6. Ясишена В.В., Гапчак М.С. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві. Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аудиту та аналізу: теорія, методологія, організація: Збірник тез доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 10–11 грудня 2013 р., м. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2013 р. – С. 31 – 33.

УДК 657.471.1.001.26:658

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Задачаїна М. – ст. 5 курсу, гр. ОПДзвнм-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Ясишена В.В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Одним із найважливіших економічних показників, що характеризує ефективність діяльності підприємства, є позитивний фінансовий результат, який становить різницю між доходами і витратами.

Основним важелем в ефективності діяльності підприємства залишається оптимізація витрат. В умовах ринкової економіки одним із актуальних питань для керівників підприємств є формування

економічного механізму спроможного забезпечити ефективність управління та конкурентоспроможність підприємства.

На сьогодні існують наукові публікації вітчизняних й закордонних вчених-економістів щодо розгляду питання обліку витрат для безперервного вдосконалення діяльності в системі управлінського обліку. Великий внесок у формування і розвиток бухгалтерського управлінського обліку витрат зробили такі вчені як: П.Й. Атамас, С.Ф. Голов, В.Б. Івашкевич, Т.П. Карпова, Т.А. Пузина та інші.

Основною метою статті є вивчення та вдосконалення методів обліку витрат на вітчизняних підприємствах, дослідження досвіду зарубіжної практики та сучасних методик ведення обліку затрат, враховуючи їхні переваги й недоліки. В умовах ринкової економіки метою виробництва є одержання максимально можливого прибутку. Тому можуть розбудовувати свою виробничо-фінансову діяльність тільки ті підприємства, які отримують найвищий економічний результат. Підприємства, які працюють неефективно, з низьким рівнем рентабельності з часом стають - нежиттєздатні. Щоб цього не допустити необхідно виявляти та включати в роботу підприємства резерви виробництва, раціонального й ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, природних багатств [2].

Для забезпечення безперервного вдосконалення діяльності С.Ф. Голов пропонує такі вагомні підходи до обліку як:

- калькулювання життєвого циклу;
- цільове калькулювання;
- калькулювання для безперервного

вдосконалення [1].

Калькулювання життєвого циклу виробу – це вимірювання й накопичення всіх фактичних витрат підприємства пов'язаних із певним виробом упродовж його виготовлення. За умов калькулювання життєвого циклу відповідальність несуть такі підрозділи підприємства як : відділ маркетингу, збуту, постачання, конструювання тощо. Калькулювання життєвого циклу дає змогу складати звітність і здійснювати його стратегічний аналіз [4].

Цільове калькулювання – це стратегія, за якою компанія спершу визначає прийнятну ціну нового виробу та його граничну собівартість, а вже потім проектує сам виріб. Цей підхід застосовують японські компанії, а в останні роки йому приділяють дедалі більшу увагу у США та Західній Європі [4].

Калькулювання для безперервного вдосконалення – це процес зниження витрат протягом

виробничої стадії життєвого циклу продукції шляхом безперервного пошуку удосконалень. Ключова ідея такого підходу полягає у тому, що: удосконалення є метою й відповідальністю кожного працівника щодня, весь час; завдяки невеличким, але безперервним зусиллям кожного можна досягти значного зниження витрат. Калькулювання для безперервного вдосконалення полягає в тому, що кожен підрозділ підприємства готує по шість планів, котрі становлять річний бюджет прибутку, відбувається процес бюджетування прибутку. Калькулювання для безперервного вдосконалення включає в собі зниження витрат і передбачає постійні вдосконалення у виробництві [4].

На сьогодні питання обліку витрат є надзвичайно важливим для всіх господарюючих суб'єктів і для держави в цілому. Сучасні вимоги системи управління вимагають найбільш ефективного підходу до вибору методу обліку витрат. Проблеми обліку витрат полягають у серйозних змінах, пов'язаних із розширенням кола облікових об'єктів, розробці нових методик обліку.

Нижче виокремлено пропозиції, що мають найбільше практичне значення для підприємств усіх галузей, щодо удосконалення обліку витрат:

1. Організація обліку витрат за стадіями технологічного процесу;
2. Бюджетування доходів і витрат на виробництво продукції, яка виготовляється;
3. Створення системи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції;
4. Можливості використання системи калькулювання неповних витрат у комплексних виробництвах для прийняття управлінських рішень;
5. Облік й калькулювання собівартості супутньої продукції підприємства [3].

Отже, одним з найважливіших показників господарської діяльності підприємства є витрати. Вони дозволяють визначити ефективність та якість роботи трудового колективу. Оптимізація витрат забезпечує дотримання режиму економії, зростання продуктивності праці, скорочення непродуктивних витрат, що дозволяє підвищити рентабельність. Також прибуток підприємства безпосередньо залежить від витрат. Зменшення їх шляхом ефективного управління без зниження обсягів реалізації, дає можливість збільшення прибутку. Тому правильний облік витрат, своєчасний контроль за їх формуванням, оперативний аналіз мають важливе значення для ефективного управління витратами підприємства.

Література

1. Голов С. Ф. Управлінський облік: підручник / С. Ф. Голов.-К.: Лібра, 2004.-704 с.
2. Конапук В. Л. Визначення напрямків удосконалення господарської діяльності підприємства / Конапук В. Л. //Науковий вісник НЛТУ.- 2013- Вип.20.5. – С. 36-43.
3. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. / М.Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : Економічна думка, 2004. – 236 с.
4. Садовька І. Б, Божидарнік Т. В., Нагірська К. Є. Бухгалтерській облік.: Навч. посібник.-К.: Видавництво «Центр учбової літератури», 2013.– С. 611-613с.
5. Шутило Г.В. Проблеми розвитку системи контролю на підприємствах України / Г.В. Шутило, В.В. Ясишена // Актуальні проблеми сучасної економіки: реалії сьогодення: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 6-7 березня 2015 р.). – Ужгород: Вид. «Гельветика», 2015. – С. 226-228.